

**КОЛЕДЖ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

**Музично-педагогічне відділення
Циклова комісія викладачів дошкільних психолого-педагогічних
дисциплін**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи

Оксана КОГУТЮК

«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

9 ПСИХОЛОГІЯ:

**9.3 ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ІЗ ПСИХОЛОГІЄЮ ТВОРЧОСТІ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

освітньо-професійної програми Дошкільна освіта
підготовки фахового молодшого бакалавра
за галуззю знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальності 012 Дошкільна освіта

Вінниця 2024

Робоча програма освітнього компонента 9 Психологія: 9.3 Педагогічна психологія із психологією творчості дітей дошкільного віку з підготовки фахових молодших бакалаврів за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта

РОЗРОБНИК:

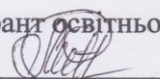
Тетяна ФЕДЧИШИНА, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

СХВАЛЕНО

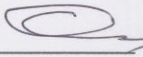
Методичною радою Коледжу фахової передвищої освіти
«29» серпня 2024 р., протокол № 1

Голова канд. пед. наук, доц. Андрій КРИЖАНОВСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Дошкільна освіта
 доктор філософії Марина СОРОЧАН

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії викладачів дошкільних психолого-педагогічних дисциплін
«28» серпня 2024 р., протокол № 1

Голова циклової комісії Ольга КЛИМЕНКО

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти / освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента		
		Денна форма навчання		
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка	Статус освітнього компонента Обов'язковий		
	Спеціальність 012 Дошкільна освіта			
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр	Рік підготовки: 3-й		
		Семестр: 5-й		
		Лекції 20	Семінари 6	Практ. 6
		Самостійна робота 58		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год., самостійної роботи здобувача освіти – 2,8		Вид контролю: залік		

2. Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета, завдання освітнього компонента

Мета: метою викладання освітнього компонента Педагогічна психологія із психологією творчості дітей дошкільного віку є формування у майбутніх фахівців уявлення про психологічні закономірності, характеристики, етапи, умови і критерії успішного протікання процесів засвоєння дітьми знань, моральних норм та принципів, формування їх світогляду та переконань.

Завдання: основними завданнями вивчення освітнього компонента Педагогічна психологія із психологією творчості дітей дошкільного віку є:

- ознайомлення здобувачів освіти із теоретичними та методологічними основами педагогічної психології як науки на різних етапах її розвитку;
- сприяння оволодінню понятійним апаратом, засвоїти стратегії та методи освітньої роботи;
- збагачення уявлення студентів щодо способів та послідовності передавання дітям знань та умінь;
- ознайомлення з різними концепціями, методами та прийомами навчання та виховання дітей з урахуванням психологічних закономірностей розвитку особистості в умовах освітнього процесу.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.

2.2.2. Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 9. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК 10. Здатність до творчого пошуку та реалізації нових ідей до самопрезентації та презентації результатів своєї професійної діяльності, критично мислити.

2.2.3. Спеціальні компетентності

СК1. Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК6. Здатність до розвитку психічно-емоційної сфери особистості дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК11. Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

СК13. Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК14. Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК15. Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу

СК16. Здатність до позитивної мотивації щодо майбутньої професійної діяльності, інтерес до педагогічної роботи, готовність до продовження навчання за наступним рівнем освіти.

2.3. Результати навчання

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП.

РН1. Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та передшкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини.

РН2. Планувати та організовувати освітній процес у закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, з використанням

інформаційно-комунікативних технологій, виконувати експериментальні проекти, курсові роботи.

РН3. Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей.

РН6. Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм.

РН8. Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН12. Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії.

РН14. Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН16. Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку.

РН18. Організовувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН20. Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти

РН22. Дотримуватися усіх норм сучасної української мови у процесі ведення усної чи писемної професійної комунікації; використовувати іноземну мову як засіб комунікації в полікультурному середовищі.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні:

знати:

- сучасні погляди на вікові і психологічні закономірності процесів засвоєння дітьми знань та морально-етичних норм і принципів;
- психологічні закономірності та передумови до майбутнього навчання в школі дітей дошкільного віку;
- особливості, способи визначення та критерії психологічної готовності дитини до навчання в школі;
- теорії, механізми та вікові аспекти виховання;

- особливості та способи формування психологічної культури і педагогічних здібностей педагога в освітніх закладах;
- навчальні, виховні та розвивальні цілі в умовах освітнього процесу в закладах освіти;
- концепції, методи та прийоми навчання дітей з урахуванням їх психологічних закономірностей розвитку.

Вміти:

- правильно, логічно відтворювати навчальний матеріал;
- розуміти основні теорії і факти;
- вільно володіти термінологією;
- правильно застосовувати вивчений матеріал у різних ситуаціях;
- закріплювати знання, набуті на лекціях і в процесі самостійної роботи.

3. Програма освітнього компонента

Тема 1. Педагогічна психологія як наука і освітній компонент

Педагогічна психологія як галузь психології. Структура педагогічної психології. Предмет психології навчання. Предмет психології виховання. Предмет психології викладання. Основні проблеми педагогічної психології. Завдання педагогічної психології. Етапи розвитку педагогічної психології. Зв'язок педагогічної психології з іншими науками (педагогіка, дитяча психологія, філософія, анатомія та інші). Психологічні засади педагогічного процесу. Завдання психологічного забезпечення освітнього процесу.

Тема 2. Психологія дошкільної освіти

Стан сучасної дошкільної освіти, принципи, тенденції розвитку. Модель освітнього процесу і педагогічної діяльності на щаблі дошкільної освіти. Зміст і самоцінність дошкільного дитинства та цільові орієнтири дошкільної освіти. Проблема наступності дошкільної та шкільної освіти. Інклюзія у дошкільній освіті. Дитинство як самоцінний період життя людини. Дитинство як культурно-історичний феномен. Криза сучасного дитинства. Цільові орієнтири дошкільної освіти. Основні моделі освітнього процесу в дитячому садку. Оптимальна модель освітнього процесу в дошкільному віці. Освітні ситуації на щаблі дошкільної освіти. Загальні проблеми педагогічної психології дошкільної освіти: проблема сензитивних періодів; проблема зв'язку педагогічного впливу з психологічним розвитком дитини; проблема співвідношення навчання і виховання; проблема системного характеру розвитку дитини і комплексності педагогічних впливів; проблема впливу спадковості та середовища на психологічний і поведінковий розвиток дитини;

проблема забезпечення індивідуалізації навчання; проблема соціальної адаптації та реабілітації.

Тема 3. Основи психології розвитку особистості дошкільника в освітньому середовищі

Загальне поняття про психічний розвиток. Основні теорії психічного розвитку дитини. Психічний розвиток і навчання. Основні напрямки психічного розвитку дітей у навчально-виховному процесі. Виховання і етапи розвитку дитини. Вплив виховання на різні етапи розвитку дитини. Психічний розвиток на різних вікових етапах. Кризи сучасного дитинства. Типові ситуації розвитку в дошкільному віці. Становлення суб'єктності дошкільника в ситуаціях розвитку. Віково-нормативна модель розвитку дошкільників

Тема 4. Учіння та учбова діяльність як складова педагогічного процесу

Учіння як складова педагогічного процесу. Теоретичні і практичні проблеми психології учіння. Основні компоненти учіння (змістові, цільові, мотиваційні, операційні, емоційно-вольові, комунікативні, результативні, контрольно-оцінні). Вікова динаміка процесу учіння. Рівні сформованості навчальної діяльності. Уміння навчатися самостійно як інтегральна якість особистості. Здібності до учіння. Психодіагностика розумової самостійності індивіда. Научіння та його види. Операційний компонент навчальної діяльності. Контроль і самоконтроль у структурі навчальної діяльності. Самостійна навчальна діяльність. Змістовний компонент навчальної діяльності. Формування і розвиток навичок.

Тема 5. Загальна характеристика психології навчання та навчальної діяльності. Мотивація навчання

Предмет психології навчання. Проблеми психології навчання. Психологія і педагогіка навчання. Типи навчання. Розвивальні можливості навчання. Конструювання навчального змісту. Мотиви навчання. Моделі навчання (інформаційна, онераціональна, розвивальна). Психологічні аспекти дидактичних принципів, змісту предмета і методів засвоєння знань, умінь, навичок. Розвиток особистості в процесі навчання. Способи управління навчанням: програмоване навчання, алгоритмізація, проблемне навчання, комп'ютерне навчання, уроки-діалоги тощо. Перспективи індивідуального розвитку учнів. Психологічні механізми ціле покладання в навчанні. Завдання психології навчання як розділу педагогічної психології. Проблема мотивів діяльності як зона з стрижневих проблем у психології. Поняття мотиву в психології навчання. Особливості навчальної мотивації. Побудники навчальної діяльності. Стійкість і динаміка навчальної мотивації. Функції навчальних мотивів. Інтерес як один з інтегральних проявів складних процесів

мотиваційної сфери. Мотиви досягнення успіху й запобігання невдачі. Розвиток внутрішньої мотивації навчання.

Тема 6. Психологія навчальної діяльності і навчання у дошкільному віці, готовність до школи

Сутність навчальної діяльності. Результат навчальної діяльності. Освітній процес. Основне джерело становлення й розвитку пізнавальної активності людини. Характеристики теоретичного мислення. Структура навчальної діяльності в загальнопсихологічній теорії діяльності. Формування та становлення навчальної діяльності учня. Особливості психології навчання дітей дошкільного віку. Загальні питання навчання дітей дошкільного віку. Формування психологічної готовності дошкільника до навчання. Особливості уваги дітей на заняттях. Сприймання навчального матеріалу. Умови успішного засвоєння знань. Формування уявлень та знань в процесі навчання. Умови розвитку навчальної діяльності дітей дошкільного віку. Зміст навчання дітей дошкільного віку. Психологічні передумови формування навчальної діяльності у дошкільному віці. Основні рівні розвитку і готовність дошкільника до навчання.

Тема 7. Психологія виховання. Психологічні основи змісту, форм організації та методів виховання

Виховання як суспільне явище та соціальна функція. Предмет психології виховання. Проблеми психології виховання. Виховання як процес формування цілісної особистості. Закономірності виховного впливу. Історичні моделі виховання. Виховання та індивідуальний розвиток учнів. Процес виховання та чинники неорганізованого соціального впливу. Психологічні механізми виховання. Методи і прийоми виховного впливу. Самопізнання та самооцінка як передумови само актуалізації у вихованні. Поняття про моральність. Критерії та показники вихованості. Вікові аспекти виховання і життєвий шлях особистості. Психологічні особливості дітей з асоціальною поведінкою. Психологія індивідуального підходу в процесі виховання особистості. Завдання психології виховання. Індивідуальний підхід у процесі виховання. Соціальні інститути виховання. Психологічні аспекти самовиховання особистості. Сутність критеріїв вихованості і виховного впливу.

Тема 8. Психологія виховання і соціалізація в дошкільному віці

Виховання як формування цілісної особистості. Розумове виховання дітей дошкільного віку. Фізичне виховання дітей дошкільного віку. Психологія морального виховання дітей дошкільного віку. Психологія естетичного виховання дітей дошкільного віку. Психологія трудового виховання дітей дошкільного віку. Виховання волі і характеру у дітей дошкільного віку. Виховання дітей з порушеннями психічного розвитку та шляхи подолання

проблем. Виховання як фактор розвитку самосвідомості. Формування «Я-концепції» дитини. Виховання дітей з порушеннями психічного розвитку. Типологія емоційних розладів. Проблема подолання поведінкових відхилень. Виховання гіперактивних дітей. шляхи подолання проблем.

Тема 9. Загальна характеристика педагогічної освіти. Психологічна

Загальна характеристика педагогічної освіти. Педагогічна діяльність в просторі освіти. Психологічні характеристики, специфіка, структура педагогічної діяльності. Процеси освіти й освітні процеси. Віково-орієнтована модель освітньої діяльності. Педагогічні здібності їх структура. Педагогічні вміння та навички. Структура педагогічної діяльності вчителя (конструктивна, організаційна, комунікативна). Професійна спрямованість особистості вчителя. Характеристика основних функцій та педагогічних умінь. Психологічна характеристика педагогічної майстерності і стилів педагогічної діяльності. Діяльність педагога: Педагогічний ідеал і його конкретно-історичне втілення. Педагогічні здібності: дидактичні, експресивні, перцептивні, організаторські, сугестивні. Педагогічний такт і здібність до педагогічного спілкування. Здібності педагога. Особистість педагога: морально-психологічний образ педагога в суспільній свідомості. Комп'ютерні методи в системі освіти.

Тема 10. Вихователь як суб'єкт педагогічної діяльності

Особистість педагога як предмет психологічного дослідження. Педагог – суб'єкт педагогічної діяльності. Професійна готовність науково-педагогічного працівника до педагогічної діяльності. Психологічна характеристика особистості вчителя. Професійно значущі якості особистості вчителя. Психологія педагогічної саморегуляції. Індивідуальний стиль діяльності вчителя. Загальна характеристика педагогічного спілкування. Ефективність педагогічного спілкування. Особистість педагога як предмет психологічного дослідження. Особистісні якості в структурі суб'єкта педагогічної діяльності. Розвиток творчих здібностей педагога. Педагогічне сприйняття. Специфіка педагогічного мислення. Вимоги до вчителя в умовах науково-технічного і соціального прогресу.

Тема 11. Професійна підготовка і особистісний розвиток педагога.

Професійно значущі особистісні якості педагога. Психологічна характеристика особистості вчителя. Професійна самосвідомість вчителя. Професійна відповідність (придатність) вчителя. Особливі професійні і суспільні функції вихователя. Вихователь ЗДО. Збереження психічного, фізичного здоров'я вихователя, як умова ефективності професійної діяльності. Розвиток творчих здібностей педагога.

4. Структура освітнього компонента

Назви тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	аудиторні	у тому числі			самост. робота
			лекції	семінари	практичні	
Тема 1. Педагогічна психологія як наука і освітній компонент.	6	2	2			4
Тема 2. Психологія дошкільної освіти.	6	2	2			4
Тема 3. Основи психології розвитку особистості дошкільника в освітньому середовищі.	8	2	2			6
Тема 4. Навчальна діяльність як складова освітнього процесу.	8	4	2		2	4
Тема 5. Загальна характеристика психології навчання та навчальної діяльності. Мотивація навчання.	8	4	2	2		4
Тема 6. Психологія навчальної діяльності і навчання у дошкільному віці, готовність до школи.	10	2	2			8
Тема 7. Психологія виховання. Психологічні основи змісту, форм організації та методів виховання	8	2	2			6
Тема 8. Психологія виховання і соціалізація в дошкільному віці.	8	4	2		2	4
Тема 9. Загальна характеристика педагогічної освіти. Психологічна структура педагогічної діяльності.	6	2	2			4
Тема 10. Вихователь як суб'єкт педагогічної діяльності.	10	4	2	2		6
Тема 11. Професійна підготовка і особистісний розвиток педагога.	10				2	8
Залік	2	2	-	2	-	-
Усього годин	90	32	20	6	6	58

5. Теми семінарських занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин
1.	4	Навчальна діяльність як складова освітнього процесу	2
2.	8	Психологія виховання і соціалізація в дошкільному віці	2
3.	1-11	Залік	2
Разом			6

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин
1.	4	Навчальна діяльність як складова освітнього процесу	2
2.	8	Психологія виховання і соціалізація в дошкільному віці	2
3.	11	Професійна підготовка і особистісний розвиток педагога.	2
Разом			6

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин
1.	1	Основи психології розвитку особистості дошкільника в освітньому середовищі	4
2.	2	Навчальна діяльність як складова освітнього процесу	4
3.	3	Загальна характеристика психології навчання та навчальної діяльності. Мотивація навчання	6
4.	8	Психологія виховання. Психологічні основи змісту, форм організації та методів виховання	4
5.	4	Загальна характеристика педагогічної освіти. Психологічна структура педагогічної діяльності	4
6.	5	Професійна підготовка і особистісний розвиток педагога	8
7.	6	Соціально - психологічні механізми, типи та види	6

		навчання.	
8.	7	Творчість як пошукова активність. Методи вивчення дослідницької поведінки у дітей. Творчість як створення низки виборів.	4
9.	8	Діагностика креативності: порівняльний аналіз методів. Оригінальність як критерій креативності. Вимірювання креативності.	4
10.	9	Творчість як високий рівень розвитку здібностей. Психофізіологія здібностей: стать, вік, функціональна асиметрія мозку.	6
11.	10	Методи стимулювання творчої активності: індивідуальні та групові. Перенос механізмів наукової творчості на процес навчання (проблемне навчання).	8
12.	11	Фактори прояву, формування та реалізації творчих здібностей.	4
Разом			58

9. Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента «Інклюзивна освіта та основи корекційної педагогіки» спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні, є словесні, наочні й практичні. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з інклюзивної освіти та основ корекційної педагогіки застосовуються:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

– Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Power Point – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

– Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

– Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації освітньо-пізнавальної діяльності: методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Подані матеріали дозволяють здобувачеві освіти самостійно планувати терміни та обсяги змістової складової навчальної діяльності, прогнозувати її результативність.

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

10. Методи та форми контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти застосовуються такі методи:

1. Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

2. Методи письмового контролю: письмове тестування, звіт, реферат, наукове есе.

3. Комп'ютерного контролю: тестові програми.

4. Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Форми контролю знань здобувачів освіти:

- поточний;
- підсумковий залік.

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях, практичну та самостійну роботу.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі заліку (письмово/усно або шляхом тестування).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Критерії та засоби оцінювання запланованих програмних результатів навчання

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина та дієвість знань, системність та усвідомленість знань.

Методами і засобами оцінювання підготовки до занять та виконання практичних завдань виступають: усний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування здобувачів освіти); засоби письмового контролю (тестові завдання, контрольні роботи, ситуаційні задачі), індивідуальні завдання – написання рефератів.

Рейтингова система оцінювання дозволяє врахувати рівень знань, поточну підготовку здобувачів освіти до аудиторних занять та визначити рівень засвоєння навчального матеріалу окремої теми. Підсумкова оцінка виставляється після складання заліку за рейтинговими показниками.

Норми і критерії оцінювання знань запланованих програмних результатів навчання
Оцінка «відмінно». Здобувач освіти відповідно до освітнього компонента виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної і додаткової літератури, сформулював повні відповіді на всі поставлені запитання, виявив креативність та уміння творчого застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань; має загальний високий рівень ерудиції та культури мови, здатний до самостійного поповнення надбаних знань і умінь у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
Оцінка «добре». Здобувач освіти міцно засвоїв програмний матеріал, вмів логічно і послідовно його викласти, має повні та системні знання з освітнього компонента, точно формулює означення й правила, не допускає істотних помилок у відповідях на запитання, вільно оперує навчальним матеріалом освітнього компонента, знає наукову й довідкову літературу, має здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Виявив уміння застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, глибоко розуміє матеріал але знання з окремих тем мають неповний характер, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей, у відповідях він допускає недоліки, які може самостійно виправити.
Оцінка «задовільно». Здобувач освіти виявив знання основного навчального матеріалу в необхідному для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності обсязі, виявив поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, давав неповні відповіді на поставлені запитання із застосуванням певних штампів, виявив уміння репродуктивного вирішення практичних завдань, у процесі їхнього виконання допускав суттєві помилки, які міг усунути лише за допомогою викладача.
Оцінка «незадовільно». Здобувач освіти не засвоїв переважної частини програмного матеріалу, має поверхове, фрагментарне уявлення про

освітній компонент, допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, на більшість запитань не давав відповіді, не здатний використати наявні знання під час виконання простих практичних завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до повторного складання.

11. Рекомендовані джерела інформації

11.1. Базова література

1. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія: курс лекцій. Київ: Центр навч. літ-ри, 2017. 112 с.
2. Євтух М. Б., Лузік Е. В, Ладогубець Н. В., Ільїна Т. В. Педагогічна психологія : підручник. Київ : Кондор, 2015. 420 с.
3. Карпенко Є. В. Вікова та педагогічна психологія: Актуальні студії сучасних українських учених : навч. посібник. Дрогобич : Посвіт, 2014. 152 с.
4. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. / В.П. Кутішенко. Київ : ЦНЛ, 2019. 128 с.
5. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: Навч.посіб.-2-ге вид. Київ: Каравела, 2012. 264 с.
6. Ольховецький С. М., Ольховецький В. С. Педагогічна психологія. Курс лекцій : навч. посібник МОН України, Уманський держ. пед. у-тет імені Павла Тичини, Ф-тет соціальної та психологічної освіти, К-дра психології. Умань: Візаві. 2021. 125 с.
7. Педагогічна та професійна психологія : конспект лекцій для студентів / Уклад. Богдан Ж. Б., Солодовник Т. О. Харків : НТУ «ХПІ», 2016. 68 с.
8. Сергєєнкова О. П. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2016. 168 с.
9. Педагогічна психологія. навч. посіб. /О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова та ін. Київ : ЦНЛ, 2019. 168 с.
10. Токарева Н. М. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: 2017. 548 с.

Допоміжна література

1. Основи професійної освіти: підручник / М.В. Руденко та ін. Київ: КНУБА, 2018. 615 с.
2. Психолого-педагогічне забезпечення навчально-виховного процесу: навч. посіб. / В.М. Смірнов та ін. Київ : КНУБА, 2014. 432 с.
3. Степанов В.М. Педагогічна психологія: навч. посіб. / О.М. Степанов. Київ : Академвидав, 2011. 416 с.

4. Савенков А. В. Педагогічна психологія: електронний підручник. [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://stud.com.ua/88896/pedagogika/pedagogichna_psihologiya. Назва з екрана.

5. Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (21 квітня 2020 року); за заг. ред. Р.А. Калениченка, О.Г. Льовкіної. Ірпінь: УДФСУ, 2020. 505 с.

6. Загальна психологія: навч. посіб. / за заг. ред. Р. А. Калениченка, О. Г. Льовкіної, І. О. Петухової. Ірпінь: Вид-во ун-ту держ. фіскальної служби України, 2020. 554 с.

7. Психологія особистості: навч. посіб. /Петухова І. О., Калениченко Р. А., Льовкіна О. Г. та ін. Ірпінь: Вид-во ун-ту держ. фіскальної служби України, 2021. 338 с.

11.3. Інтернет-ресурси

1. Дошколята – авторський сайт про виховання дітей від народження до семи років URL: <http://www.doshkolyata.com.ua> Поради, посилання на книги і мультимедійні ресурси, нормативна база.

2. Гра не тільки для забави. Розвивальні ігри для дітей від народження до трьох років: навч.-метод. посіб. UNICEF. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/documents/game-not-justfun>.

3. Таблиця для оцінки розвитку дітей до 3 років «Червоні прапорці». URL: <https://www.unicef.org/.../documents/red-flags-development>.

4. Ранній розвиток дитини. Як розвивається малюк від народження до трьох років: посіб. UNICEF. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/documents/early-developement>.

5. Позиціонування дитини з руховими порушеннями та підбір обладнання: навч.-метод. посіб. Інституту раннього втручання. URL: <https://www.unicef.org/.../Positioning%20the%20child.pdf>.